

รายงานการประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้/รับสินบน จากการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงาน ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘

๑. หลักการ

จากคำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี นางสาวแพทองธาร ชินวัตร นายกรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภา วันจันทร์ ที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๖๗ ในภาคผนวก ได้แสดงตารางความสอดคล้องระหว่างนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดินของคณะรัฐมนตรีกับหน้าที่ของรัฐและแนวนโยบายแห่งรัฐของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และยุทธศาสตร์ชาติไว้ ตารางนี้ชี้ให้เห็นว่า นโยบายของดังกล่าวข้างต้น มีความสอดคล้องกับ

มาตรา ๗๖ รัฐพึงพัฒนาระบบการบริหารราชการแผ่นดิน ทั้งราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น และงานของรัฐอย่างอื่น ให้เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีโดยหน่วยงานของรัฐต้องร่วมมือ และช่วยเหลือกันในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดิน การจัดทำบริการสาธารณะและการใช้จ่ายเงินงบประมาณมีประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน รวมตลอดทั้งพัฒนาเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีทัศนคติเป็นผู้ให้บริการประชาชนให้เกิดความสะดวก รวดเร็ว ไม่เลือกปฏิบัติ และปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ รัฐพึงดำเนินการให้มีกฎหมายเกี่ยวกับ การบริหารงานบุคคลของหน่วยงานของรัฐ ให้เป็นไปตามระบบคุณธรรม โดยกฎหมายดังกล่าวอย่างน้อย ต้องมีมาตรการป้องกันมิให้ผู้ใดใช้อำนาจ หรือกระทำการโดยมิชอบที่เป็นการก้าวก่ายหรือแทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่ หรือกระบวนกรแต่งตั้งหรือการพิจารณาความดีความชอบ ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ รัฐพึงจัดให้มีมาตรฐานทางจริยธรรม เพื่อให้ หน่วยงานของรัฐใช้เป็นหลักในการกำหนดประมวล จริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานนั้น ๆ ซึ่งต้องไม่ต่ำกว่ามาตรฐานทางจริยธรรมดังกล่าว ดังนี้

หน้าที่ ๑๒ ของเอกสารคำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี

- ๑.การต่อต้านการทุจริต คอร์รัปชันทุกรูปแบบ เน้นการมีส่วนร่วม ของภาคประชาชน
- ๒.กระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคประชาชน เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมคิด ตัดสินใจ ในกระบวนการพัฒนา ท้องถิ่น และการดูแลชุมชน
๓. เน้นใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ให้ความสำคัญ กับความโปร่งใส
๔. ปฏิรูประบบราชการ ให้ทันสมัยในระบบดิจิทัล (Digital Government) และปฏิรูปกองทัพเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ปรับขนาด ให้มีความคล่องตัว เพิ่มประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในการใช้งบประมาณและการปฏิบัติราชการ ปรับขนาด และกำลังคนภาครัฐ ให้สอดคล้องกับการกิจ
๕. ยกระดับการบริการภาครัฐ ให้ตอบสนองความต้องการของประชาชนมากยิ่งขึ้น
- ๖.ปรับบทบาทภาครัฐ เป็นการส่งเสริมสนับสนุน การอำนวยความสะดวก (Facilitate) และการกำกับ กฎกติกา (Regulate) เพื่อให้ ประชาชนและเอกชนได้รับ บริการที่สะดวกรวดเร็ว

มาตรา ๗๗ รัฐพึงจัดให้มีกฎหมายเพียงเท่าที่จำเป็น และยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่หมดความจำเป็น หรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์หรือที่เป็นอุปสรรค ต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพโดยไม่ชักช้า เพื่อไม่ให้เป็นภาระแก่ประชาชน และดำเนินการ ให้ประชาชนเข้าถึงตัวบทกฎหมายต่าง ๆ ได้โดยสะดวก และสามารถเข้าใจกฎหมายได้ง่ายเพื่อปฏิบัติตามกฎหมาย ได้อย่างถูกต้อง ก่อนการตรากฎหมายทุกลบ รัฐพึงจัดให้มี การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้าน และเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็น และการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชน และนำมาประกอบ การพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายทุกขั้นตอน เมื่อกฎหมายมีผลใช้บังคับแล้วรัฐพึงจัดให้มีการประเมิน ผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายทุกรอบระยะเวลาที่กำหนด โดยรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบด้วย เพื่อพัฒนากฎหมายทุกลบให้สอดคล้องและเหมาะสม กับบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป รัฐพึงใช้ระบบอนุญาตและระบบคณะกรรมการ ในกฎหมายเฉพาะกรณี

ที่จำเป็น พึงกำหนดหลักเกณฑ์ การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐและระยะเวลา ในการดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่บัญญัติไว้ในกฎหมายให้ชัดเจน และพึงกำหนดโทษอาญา เฉพาะความผิดร้ายแรง

หน้าที่ ๑๒ ของเอกสารคำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี

๑. ยึดมั่นในหลักนิติธรรม และความโปร่งใส

๒. พัฒนาหลักนิติธรรม ที่เข้มแข็ง

๓. ส่งเสริมให้มีการเผยแพร่ ข้อมูลหรือข่าวสาร สาธารณะของรัฐ

๔. กระจายอำนาจสู่องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคประชาชน เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมคิด ตัดสินใจ ในกระบวนการพัฒนา ท้องถิ่น และการดูแลชุมชน

๕. ลดกฎหมายและขั้นตอน ที่ไม่จำเป็น (Ease of Doing Business) เพื่อไม่ให้ ภาครัฐเป็นอุปสรรค ของ ภาคธุรกิจ หรือขัดขวาง การเจริญเติบโต ทางเศรษฐกิจของประเทศ

มาตรา ๗๘ รัฐพึงส่งเสริมให้ประชาชนและชุมชนมีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครอง ระบอบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศด้านต่าง ๆ การจัดทำบริการ สาธารณะทั้งในระดับชาติ และระดับท้องถิ่น การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ รวมตลอดทั้ง การตัดสินใจทางการเมือง และการอื่นใดบรรดา ที่อาจมีผลกระทบต่อประชาชนหรือชุมชน

หน้าที่ ๑๒ และ ๑๔ ของเอกสารคำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี

๑ ยึดมั่นในหลักนิติธรรม และความโปร่งใส

๒. พัฒนาหลักนิติธรรม ที่เข้มแข็ง

๓. ส่งเสริมให้มีการเผยแพร่ ข้อมูลหรือข่าวสาร สาธารณะของรัฐ

๔. กระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคประชาชน เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมคิด ตัดสินใจ ในกระบวนการพัฒนา ท้องถิ่น และการดูแลชุมชน

๕. ลดกฎหมายและขั้นตอน ที่ไม่จำเป็น (Ease of Doing Business) เพื่อไม่ให้ ภาครัฐเป็นอุปสรรค ของ ภาคธุรกิจ หรือขัดขวาง การเจริญเติบโต ทางเศรษฐกิจของประเทศ

การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity & Transparency Assessment : ITA) หรือที่เรียกว่าการประเมิน ITA ถือเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนนโยบายของรัฐเครื่องมือหนึ่ง โดยเป็นเครื่องมือในเชิงบวกที่มุ่งพัฒนาระบบราชการไทยในเชิงสร้างสรรค์เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐทั่วประเทศ รับผิดชอบต่อสถานะและปัญหาการดำเนินงานด้านคุณธรรมและความโปร่งใสขององค์กร ผลการประเมินที่ได้รับจะช่วยให้หน่วยงานภาครัฐสามารถนำไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาองค์กรให้มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน การให้บริการ สามารถอำนวยความสะดวกและตอบสนองต่อประชาชนได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งถือเป็นการยกระดับมาตรฐานการดำเนินงาน ภาครัฐ ดังนั้น การประเมิน ITA จึงมิได้เป็นเพียงการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสเพียงเท่านั้น แต่ยังเป็น การประเมินประสิทธิภาพการปฏิบัติงานและการให้บริการประชาชน เพื่อให้ทราบถึงช่องว่างของความไม่เป็นธรรมและ ความด้อยประสิทธิภาพ สำหรับนำไปจัดทำแนวทางมาตรการต่างๆ ในการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบใน ระบบราชการไทยต่อไป

การประเมิน ITA ถือเป็นเครื่องมือที่หน่วยงานภาครัฐได้สำรวจตนเอง เพื่อให้ได้รับทราบข้อมูลอันส่งผลให้ เกิดความตระหนักและปรับปรุงการบริหารงานและกำกับดูแลการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์ต่อ ประชาชนและให้ความสำคัญกับด้านคุณธรรมและความโปร่งใสขององค์กรมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้การประเมิน ITA ยัง ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการของหน่วยงานภาครัฐในทางปฏิบัติอย่างเห็นได้ชัด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความตื่นตัวและหันมาให้ความสนใจต่อการพัฒนาแพลตฟอร์มอิเล็กทรอนิกส์ของตนเองให้ทันสมัยและน่าสนใจมาก ขึ้น ที่สำคัญคือส่งผลให้หน่วยงานมีการจัดการข้อมูลข่าวสารอย่างเป็นระบบระเบียบและเตรียมความพร้อมในการ เปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะให้ได้รับทราบและส่งเสริมให้เกิดการตรวจสอบด้วย

นอกจากนี้ ในด้านประชาชนและสังคมไทยแล้ว การประเมิน ITA ถือเป็นเครื่องมือที่ทุกคนจะได้มีส่วนร่วมในการสะท้อนความคิดเห็นเพื่อนำไปสู่พัฒนาการบริหารงานภาครัฐ เพื่อให้ประชาชนคนไทยได้รับการบริการจากภาครัฐที่ดีขึ้นและยังส่งผลให้ประชาชนและสาธารณชนมีโอกาสดำเนินการกำกับติดตามและตรวจสอบการดำเนินงานของภาครัฐได้มากขึ้นอีกด้วย

ITA เป็นการประเมินคุณลักษณะด้านคุณธรรมและความโปร่งใส โดยใช้ข้อมูลครอบคลุมทุกด้าน และหลากหลายมิติ กำหนดระเบียบวิธีการประเมินผลที่เป็นไปตามหลักการทางสถิติและทางวิชาการเพื่อให้ผลการประเมินสามารถสะท้อนสถานะขององค์กรในด้านคุณธรรมและความโปร่งใสได้อย่างแท้จริง โดยมีการเก็บข้อมูลจาก ๓ ส่วน ดังนี้

๑. แบบวัดการรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายใน (Internal Integrity and Transparency Assessment : IIT) หรือแบบวัด IIT

๒. แบบวัดการรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก (External Integrity and Transparency Assessment : EIT) หรือแบบวัด EIT

๓. แบบตรวจการเปิดเผยสาธารณะ (Open Data Integrity and Transparency Assessment : OIT) หรือ แบบวัด OIT

ในการนี้ ตัวชี้วัดที่ ๑๐ การป้องกันการทุจริต มีตัวชี้วัดย่อย ตัวชี้วัดย่อยที่ ๑๐.๑ การดำเนินการเพื่อป้องกันการทุจริตในประเด็นสินบน การประเมินความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต ข้อ ๐๒๓ การประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้/รับสินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงานประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อประเมินเหตุการณ์ความเสี่ยงในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน
๒. เพื่อระบุระดับความเสี่ยงการทุจริตภายในองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวแก้ว
๓. เพื่อกำหนดวิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง
๔. เพื่อสร้างความเชื่อมั่นต่อผู้รับบริการจากองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวแก้ว

๓. นิยามความหมายของความเสี่ยง (Corruption Risk)

ความเสี่ยงการทุจริต การดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบ หรืออาจก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงานในอนาคต (อ้างอิงจาก : คู่มือแนวทางประเมินความเสี่ยง (CORRUPTION RISK ASSESSMENTS) การขับเคลื่อนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เกณฑ์การประเมินเชิงคุณภาพ “มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต” (CORRUPTION RISK ASSESSMENTS) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ สำนักงาน ป.ป.ท.)

๔. ความหมายของการทุจริต

พระราชบัญญัติมาตรการฝ่ายบริหารและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓ “**ทุจริตในภาครัฐ**” หมายความว่า ทุจริตต่อหน้าที่หรือประพฤติมิชอบในภาครัฐ “**ทุจริตต่อหน้าที่**” หมายความว่า ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งในตำแหน่งหรือปฏิบัติ หรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในพฤติการณ์อย่างใดที่อาจทำให้ผู้อื่นเชื่อว่ามีตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งที่ตนมิได้มีตำแหน่งหรือหน้าที่นั้น หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งนี้ เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบสำหรับตนเองหรือผู้อื่น หรือกระทำการอันเป็นความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมตามประมวลกฎหมายอาญาหรือตามกฎหมายอื่น

๕. ความหมายของสินบน

สินบน Bribery ISO ๓๗๐๐๑ ได้ให้ความหมายสินบน หมายถึง การเสนอ การสัญญา การให้ การรับ การเรียกรับผลประโยชน์ที่ไม่สมควร ไม่ว่าจะจะมีมูลค่าเท่าใด (ผลประโยชน์นั้นเป็นได้ทั้งในรูปตัวเงิน และไม่ใช้ตัวเงิน) ทั้งทางตรงและทางอ้อม และไม่ว่าจะเป็นสถานที่ใดๆ ก็ตาม โดยเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นการ

โน้มน้าวหรือตอบแทนเพื่อให้บุคคลกระทำ หรือละเว้นการกระทำอันเกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามหน้าที่ของบุคคลนั้น

๖.กรอบในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๔ กระบวนการ ดังนี้

Corrective: แก้ไขปัญหาที่เคยรับรู้ว่าจะเกิด สิ่งที่มีประวัติอยู่แล้ว ทำอย่างไรจะไม่ให้เกิดขึ้นซ้ำอีก

Detective: เฝ้าระวัง สอดส่อง ติดตามพฤติกรรมเสี่ยง ทำอย่างไรจะตรวจพบต้องสอดส่องตั้งแต่แรก ตั้งข้อบ่งชี้ซึ่งเรื่องที่น่าสงสัยทำการลดระดับความเสี่ยงนั้นหรือให้ข้อมูลเบาะแสนั้นแก่ผู้บริหาร

Preventive: ป้องกัน หลีกเลี่ยง พฤติกรรมที่น่าไปสู่การสุ่มเสี่ยงต่อการกระทำผิดในส่วนพฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเคยเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำอีก (Known Factor) ทั้งที่รู้ว่าทำไป มีความเสี่ยงต่อการทุจริต จะต้องหลีกเลี่ยงด้วยการปรับ Workflow ใหม่ ไม่เปิดช่องว่างให้การทุจริตเข้ามาได้อีก

Forecasting: การพยากรณ์ประมาณการสิ่งที่อาจเกิดขึ้นและป้องกันป้องปรามล่วงหน้าในเรื่องประเด็นที่ไม่คุ้นเคย ในส่วนที่เป็นปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต (Unknown Factor)

๗. ประเภทของความเสี่ยง

ในการวิเคราะห์เหตุความเสี่ยงและระดับความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวแก้ว ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวแก้วได้ดำเนินการวิเคราะห์เหตุความเสี่ยงและระดับความเสี่ยง ใน ๔ ประเด็น ดังนี้

๑. การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

๒. การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ

๓. การจัดซื้อจัดจ้าง

๔. การบริหารงานบุคคล

๗.เกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

เป็นขั้นตอนการระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริตและการจัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต โดยการระบุรายละเอียดเหตุการณ์ที่เกิดความเสี่ยงการทุจริต หรือมีโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงการทุจริต ว่ามีรูปแบบพฤติการณ์การทุจริตในแต่ละขั้นตอนในการดำเนินงาน โดยการค้นหาความเสี่ยงการทุจริต ค้นหาจากความเสี่ยงที่เคยเกิด หรือคาดว่าจะเกิดซ้ำสูง มีประวัติอยู่แล้ว (Known Factor) และไม่เคยเกิดหรือไม่เคยมีประวัติมาก่อน แต่มีความเสี่ยงจากการพยากรณ์ในอนาคตว่ามีโอกาสเกิด (Unknown Factor) ในขั้นตอนนี้เป็นการตั้งสมมติฐานหรือเป็นการพยากรณ์ล่วงหน้าที่จะเกิดขึ้นในอนาคตเพิ่มเติม (Scenario) เป็นการมองข้อมูลไปข้างหน้า (Forward looking information)

เกณฑ์โอกาสที่จะเกิดการทุจริต (Likelihood)	
๕	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นได้สูงมาก ต่อเนื่องติดต่อกันเป็นระยะเวลา ๔ ปี
๔	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นได้สูง ต่อเนื่องติดต่อกันเป็นระยะเวลา ๓ ปี
๓	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นบางครั้ง ต่อเนื่องติดต่อกันเป็นระยะเวลา ๒ ปี
๒	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นน้อยมาก ต่อเนื่องติดต่อกันเป็นระยะเวลา ๑ ปี
๑	เหตุการณ์ไม่น่ามีโอกาสเกิดขึ้น (ไม่เกิดขึ้นเลย)

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)	
๕	กระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่/การดำเนินกิจกรรมของหน่วยงานระดับสูงมาก
๔	กระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่/การดำเนินกิจกรรมของหน่วยงานระดับสูง
๓	กระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่/การดำเนินกิจกรรมของหน่วยงานระดับปานกลาง
๒	กระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่/การดำเนินกิจกรรมของหน่วยงานระดับต่ำ
๑	กระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่/การดำเนินกิจกรรมของหน่วยงานระดับต่ำมาก

ระดับความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score)					
โอกาส	ผลกระทบ				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก
๔	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก
๓	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก
๒	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
๑	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง

ระดับความเสี่ยง (Risk Matrix) พิจารณาตามเกณฑ์ในการจัดการความเสี่ยง สามารถกำหนดได้หลายระดับและตามแต่ช่วงคะแนนที่กำหนด ตามตัวอย่างกำหนดที่ ๕ ระดับ ดังนี้

ลำดับความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน	เขตสี (zone)
๑	ความเสี่ยงระดับสูงมาก (Extreme Risk : E)	๒๐ - ๒๕ คะแนน	แดง
๒	ความเสี่ยงระดับสูง (High Risk : H)	๑๐ - ๑๖ คะแนน	ส้ม
๓	ความเสี่ยงระดับปานกลาง (Moderate Risk : M)	๔ - ๙ คะแนน	เหลือง
๔	ความเสี่ยงระดับน้อย (Low Risk : L)	๒ - ๓ คะแนน	เขียว
๕	ความเสี่ยงระดับน้อยมาก (Least Risk : L)	๑ คะแนน	ฟ้ำ

ข้อ ๐๒๓ การประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้/รับสินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงานประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘ มีองค์ประกอบด้านข้อมูล อย่างน้อยประกอบด้วยประเด็น ดังต่อไปนี้

(๑) การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘*

(๒) การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ

(๓) การจัดซื้อจัดจ้าง

(๔) การบริหารงานบุคคล

ในการประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้/รับสินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงานประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘ แต่ละประเด็น ต้องมีรายละเอียดอย่างน้อยประกอบด้วย

(๑) เหตุการณ์ความเสี่ยง

(๒) ระดับของความเสีย

(๓) วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง เป็นการดำเนินการในปี พ.ศ. ๒๕๖๘

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวแก้วได้ดำเนินการประเมินความเสี่ยงในเรื่องดังกล่าวตามกรอบที่สำนักงาน
ป.ป.ช. กำหนด มีรายละเอียด ดังนี้

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

ประเด็น เรื่อง การอนุมัติ อนุญาต ตาม พระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

ชื่อภารกิจงาน : การต่ออายุใบอนุญาตประกอบกิจการสถานีบริการน้ำมัน

ขั้นตอนการดำเนินการที่ก่อให้เกิดความเสี่ยง	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ความเสี่ยงในการรับสินบน	ระดับความเสี่ยง	วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง
การต่ออายุใบอนุญาตประกอบกิจการสถานีบริการน้ำมัน ขั้นตอนที่อาจก่อให้เกิดการเรียกรับสินบน คือ ขั้นตอนการพิจารณาเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบพิจารณา/ตรวจสอบ - ผลการตรวจสอบความปลอดภัย - เอกสารหลักฐานประกอบโดยมีระยะเวลาพิจารณาดังนี้ - กรณียื่นเรื่องในเดือนพฤศจิกายน ใช้ระยะเวลาพิจารณา ๔๒ วัน - กรณียื่นเรื่องในเดือนธันวาคมใช้ระยะเวลาพิจารณา ๗๒ วัน	๑.ผู้ประกอบการมีข้อเสนอ/ข้อต่อรองกับเจ้าหน้าที่เพื่อให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการในขั้นตอนการพิจารณาแล้วเสร็จเร็วกว่าระยะเวลาที่ควรจะเป็น ๒.เจ้าหน้าที่มีการเรียกรับสินเพื่อจะดำเนินการพิจารณาเอกสารให้เสร็จก่อนระยะเวลาที่กำหนด	ผู้ประกอบการเสนอให้สิ่งเหล่านี้กับเจ้าหน้าที่/เจ้าหน้าที่ขอรับสิ่งเหล่านี้จากผู้ประกอบการ ๑.ทรัพย์สิน เงินทอง ๒.ของสมนาคุณ ๓.ของขวัญ ๔.ให้บริการที่ไม่ต้องจ่าย ๕.การพาไปเลี้ยงรับรอง	ต่ำ	เนื่องจากเหตุการณ์ที่มีการประเมินจากขั้นตอนของการต่ออายุใบอนุญาตประกอบกิจการสถานีบริการน้ำมัน คาดว่าอาจจะเกิดขึ้น ทางเทศบาลฯ จึงได้กำหนดวิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง ไว้ดังนี้ ๑.ให้ทบทวนคู่มือการปฏิบัติงาน และคู่มือบริการประชาชนใหม่ ๒.ให้เจ้าหน้าที่แจ้งรายละเอียดขั้นตอนการต่ออายุใบอนุญาต กับผู้ประกอบการล่วงหน้า เพื่อให้ผู้ประกอบการมีความเข้าใจ และเข้ามาติดต่อเพื่อต่ออายุใบอนุญาต โดยมีล่วงหน้าเวลาตามที่กำหนดไว้ในคู่มือ จะได้ไม่กระทบต่อการประกอบกิจการ ๓.การประกาศนโยบาย No Gift Policy ของผู้บริหารในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ และแจ้งเวียนให้รับทราบ ๔.จัดโครงการป้องกันทุจริตโดยใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบ (การเรียกรับสินบนจากการปฏิบัติหน้าที่) เทศบาลตำบลอุตรดิตถ์ ๕.จัดโครงการฝึกอบรมให้ความรู้และการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมบุคลากร ตามประมวลจริยธรรม

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน
 ประเด็น เรื่อง การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ
 ชื่อภารกิจงาน : การช่วยเหลือและบรรเทาสาธารณภัย

ขั้นตอนการดำเนินการ ที่ก่อให้เกิดความเสี่ยง	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ความเสี่ยงในการรับสินบน	ระดับความเสี่ยง	วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง
การช่วยเหลือและบรรเทา สาธารณภัย ขั้นตอน การตรวจสอบเอกสาร ผู้ประสงค์ขอรับความช่วยเหลือ แจ้งเหตุ กับผู้บริหารท้องถิ่น/ ผู้นำ ชุมชน/เจ้าหน้าที่ป้องกันและบรรเทา สาธารณภัย	การแจ้งเหตุ เมื่อเกิดเหตุ สาธารณภัย สามารถแจ้งกับ ผู้บริหาร ท้องถิ่น ผู้นำชุมชน เจ้าหน้าที่ของ หน่วยงาน ตรงนี้เป็นช่องโหว่ของการ บังคับใช้กฎหมาย ตลอดทั้งการ ให้บริการประชาชน ด้วยเหตุผลที่ว่า การแจ้งเหตุอื่นๆ ในเบื้องต้น มิได้มี คณะกรรมการร่วมตรวจสอบเอกสาร แต่ ให้อำนาจแก่บุคคลสามกลุ่มข้างต้น เป็นผู้ตรวจพิจารณาก่อน นำส่ง หลักฐานมายัง อบต.ฯ ดังนั้น เหตุการณ์ที่อาจก่อให้เกิดการใช้ ดุลพินิจส่วนตนพิจารณาการเลือก ปฏิบัติหรือการใช้อำนาจเอื้อ ประโยชน์ให้แก่กลุ่มบุคคลใดบุคคล หนึ่ง เกิดขึ้นได้ ซึ่งอาจมิใช่ผู้ที่ได้รับ ความเดือดร้อนมากที่สุด	๑.อาจมีการเรียกรับสินน้ำใจ/สินบน เพื่อการพิจารณาว่าสมควรให้ใครบ้าง ได้รับการช่วยเหลือจากเทศบาลฯ ๒.ผู้พิจารณาเอกสาร อาจเสนอให้ผู้ ได้รับการพิจารณา นำเงิน หรือ สิ่งของที่ได้รับจากเทศบาลฯ มา แบ่งปันตน หรือจัดงานเลี้ยง หรือ จัดหาของขวัญของกำนัลให้	ต่ำ	๑.กำหนดนโยบายที่ชัดเจนเกี่ยวกับการไม่ยอมรับการ ให้หรือรับสินบนในทุกกรณี ๒.กำหนดขั้นตอนและกระบวนการที่ชัดเจนสำหรับ การปฏิบัติงานต่างๆ เพื่อลดช่องว่างที่อาจนำไปสู่การ ทุจริต ๓.ประชาสัมพันธ์ช่องทางการร้องเรียน และประกาศ มาตรการให้ความคุ้มครองแก่ผู้ที่กล้าออกมาเปิดเผย ข้อมูลการถูกเรียกรับสินบน โดยไม่กลัวการถูกกลั่น แกล้งหรือได้รับอันตราย ๔.แจ้งเวียนนโยบายและความสำคัญของการป้องกัน การทุจริตไปยังพนักงานทุกระดับอย่างสม่ำเสมอ ๕.กำหนดมาตรการลงโทษที่รวดเร็วและเหมาะสมกับ ความผิดที่กระทำอย่างเด็ดขาด ๖.การประกาศนโยบาย No Gift Policy ของ ผู้บริหารในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ และแจ้งเวียน ให้รับทราบ ๗.จัดโครงการป้องกันทุจริตโดยใช้อำนาจหน้าที่โดยมิ ชอบ (การเรียกรับสินบนจากการปฏิบัติหน้าที่) ๘.จัดโครงการฝึกอบรมให้ความรู้และการส่งเสริม คุณธรรมจริยธรรมบุคลากร ตามประมวลจริยธรรม

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

ประเด็น เรื่อง การจัดซื้อจัดจ้าง

ชื่อภารกิจงาน : การกำหนดขอบเขตของงาน (Terms Of Reference : TOR)

ขั้นตอนการดำเนินการ ที่ก่อให้เกิดความเสี่ยง	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ความเสี่ยงในการรับสินบน	ระดับความเสี่ยง	วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง
การกำหนดขอบเขตของงาน (Terms Of Reference : TOR)	การกำหนดคุณสมบัติเฉพาะของพัสดุ สิ่งที่ต้องการจัดหา กำหนดคุณสมบัติเอื้อประโยชน์ให้กับผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่ง เช่น ในการจัดซื้อจัดจ้างสินค้าประเภทใดประเภทหนึ่ง สามารถกำหนดให้ผู้ประกอบการที่เป็นบุคคลธรรมดาสามารถเสนอราคาได้ แต่คณะกรรมการ ทำการกำหนดให้เฉพาะ นิติบุคคล เท่านั้น ที่สามารถเสนอราคาเพื่อเป็นผู้ค้ากับหน่วยงาน	คณะกรรมการจัดทำ TOR เรียกรับสินน้ำใจ ในรูปสิ่งของ หรือเงิน เพื่อแลกกับการกำหนดคุณสมบัติที่เอื้อประโยชน์ให้กับผู้ประกอบการ	ต่ำ	๑.ควรมีการสลับสับเปลี่ยนบุคลากรที่จะทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการกำหนดขอบเขตของงาน (Terms Of Reference : TOR) เพื่อมิให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งผูกขาดหน้าที่นั้นๆ เพื่อป้องกันมิให้เป็นโอกาสที่บุคคลเดิมๆ จะติดต่อกับผู้ประกอบการ เพื่อเอื้อประโยชน์ส่วนตน ๒.ระบุหน้าที่ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานให้ชัดเจน เพื่อลดโอกาสในการกระทำการทุจริต ๓.หน่วยตรวจสอบภายใน ทำการตรวจสอบภายในอย่างสม่ำเสมอ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลและการปฏิบัติงาน ๔.การประกาศนโยบาย No Gift Policy ของผู้บริหารในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ และแจ้งเวียนให้รับทราบ ๕. จัดโครงการป้องกันทุจริตโดยใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบ (การเรียกรับสินบนจากการปฏิบัติหน้าที่) ๖.จัดโครงการฝึกอบรมให้ความรู้และการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมบุคลากร ตามประมวลจริยธรรม

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวกับสินบน
 ประเด็น เรื่อง การจัดซื้อจัดจ้าง
 ชื่อภารกิจงาน : การตรวจรับพัสดุ

ขั้นตอนการดำเนินการ ที่ก่อให้เกิดความเสี่ยง	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ความเสี่ยงในการรับสินบน	ระดับความเสี่ยง	วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง
ขั้นตอนการตรวจรับพัสดุ ของ คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ	คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ อาจ ตรวจรับพัสดุ ไม่ตรงตาม TOR ที่ได้ กำหนดไว้ โดยอาจมีการลดทอน คุณลักษณะ หรือขยายเวลาการ ตรวจรับ เนื่องจากผู้ประกอบการส่ง มอบของไม่ตรงกับ TOR เพื่อไม่ให้ เกิดค่าปรับขึ้น	คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ เรียกรับ ผลประโยชน์อย่างหนึ่งอย่างใดจาก ผู้ประกอบการ เช่น เรียกรับสิ่งของ หรือเงิน เพื่อเป็นค่าอำนวยความสะดวก ให้การเบิกจ่ายสะดวก ไม่ เป็นไปตามระเบียบ	ต่ำ	๑.ในการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ ควร แต่งตั้งจากบุคลากรที่สังกัดกองงานทุกๆ กอง สลับ การเป็นคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ แต่ละโครงการ เพื่อร่วมเป็นคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ เป็นการ ป้องกันการเอื้อผลประโยชน์ให้กับผู้ประกอบการ ๒.จัดทำคู่มือการตรวจรับพัสดุ เพื่อใช้เป็นแนวทาง ในการตรวจรับพัสดุ ให้ถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ๓.ใบส่งมอบงานต้องลงรับในระบบสารบรรณกลาง มิใช่ลงสมุดคุมของกองใดกองหนึ่ง เพื่อป้องกันการ แก้ไขเอกสาร ๔.คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ ต้องตรวจรับพัสดุ โดยพร้อมเพรียงกัน มิใช่ต่างคนต่างตรวจคนละ ช่วงเวลา และอาจมีการบันทึกภาพประกอบการ ตรวจรับด้วย

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวกับสินบน

ประเด็น เรื่อง การบริหารงานบุคคล

ข้อภารกิจงาน : การสรรหาและเลือกสรรบุคคลเพื่อจ้างเป็นพนักงานจ้าง

ขั้นตอนการดำเนินการ ที่ก่อให้เกิดความเสี่ยง	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ความเสี่ยงในการรับสินบน	ระดับความเสี่ยง	วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง
การสรรหาและเลือกสรรบุคคลเพื่อ จ้างเป็นพนักงานจ้าง ขั้นตอนการ ดำเนินการที่อาจก่อให้เกิดความเสี่ยง คือ แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการ สรรหาและเลือกสรรบุคคลเป็น พนักงานจ้าง	๑.คณะกรรมการอาจมีการเลือก ปฏิบัติต่อผู้สมัครบางรายที่มีส่วนได้ ส่วนเสียกับคณะกรรมการ/ผู้บริหาร/ บุคลากรของหน่วยงาน ๒.ผู้มีอำนาจหรือบุคคลภายนอกที่ เป็นผู้มีอุปการะคุณต่อหน่วยงาน/ผู้มี อิทธิพลในพื้นที่ อาจเข้ามาแทรกแซง ผลการคัดเลือกเพื่อให้บุคคลที่ตน ต้องการได้เข้าทำงาน	อาจเป็นการเรียกรับเงินสด ของขวัญ การให้บริการ หรือผลประโยชน์อื่นๆ เพื่อแลกกับการให้ผ่านการคัดเลือก	ต่ำ	๑.การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการสรรหาและ เลือกสรรบุคคลเป็นพนักงานจ้างควรประกอบด้วย บุคคลที่มีความรู้ความสามารถและเป็นตัวแทนของ หน่วยงานต่างๆ ร่วมเป็นคณะกรรมการในการ คัดเลือก ๒.การสมัครเข้ารับการสรรหา อาจกระทำในรูปการ สมัครออนไลน์ เพื่อมิให้ผู้ที่ไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้อง นำ รายละเอียด/จำนวนผู้สมัครไปเปิดเผยก่อนการสอบ ๓.จัดทำช่องทางเพื่อให้ผู้สมัครสามารถสอบถาม เกี่ยวกับกระบวนการสอบ ผลคะแนน ฯลฯ เพื่อความ โปร่งใส ๔.เมื่อดำเนินการสรรหาเรียบร้อยแล้ว ควรเปิดเผย ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการคัดเลือกทุกขั้นตอนให้ รับทราบผ่านเว็บไซต์หน่วยงาน เพื่อความโปร่งใส ๕.จัดโครงการฝึกอบรมให้ความรู้และการส่งเสริม คุณธรรมจริยธรรมบุคลากร ตามประมวลจริยธรรม

หมายเหตุ : จากการประเมินความเสี่ยง และมีประเด็นความเสี่ยงทั้งหมดข้างต้น ยังไม่เคยพบว่า เคยเกิดขึ้นในองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวแก้ว ทั้งนี้เพียงการประเมินว่าอาจ
เกิดขึ้น จึงได้จัดทำวิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยงขึ้นมาเพื่อเป็นการเฝ้าระวัง เท่านั้น